

Smjernice

o depozitima stanovništva koji podliježu različitim odljevima za potrebe izvješćivanja o likvidnosti na temelju Uredbe (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Uredbe o kapitalnim zahtjevima – CRR)

Smjernice o depozitima stanovništva koji podliježu različitim odljevima za potrebe izvješćivanja o likvidnosti na temelju Uredbe (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Uredbe o kapitalnim zahtjevima – CRR)

Sadržaj

1.	EBA-ine Smjernice o depozitima stanovništva koji podliježu različitim odljevima za potrebe izvješćivanja o likvidnosti na temelju Uredbe (EU) br. 575/2013 (Uredbe o kapitalnim zahtjevima – CRR)	3
	Glava I. – Predmet, područje primjene i definicije	5
	Glava II. – Smjernice povezane s identifikacijom proizvoda depozita stanovništva koji podliježu višim odljevima	5
	Glava III. – Završne odredbe i primjena	10

1. EBA-ine Smjernice o depozitima stanovništva koji podliježu različitim odljevima za potrebe izvješćivanja o likvidnosti na temelju Uredbe (EU) br. 575/2013 (Uredbe o kapitalnim zahtjevima – CRR)

Status Smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice objavljene u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (Uredba o EBA-i). U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EBA-i nadležna tijela i financijske institucije moraju poduzeti sve napore kako bi se uskladili sa smjernicama.
2. Smjernice navode EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. EBA stoga od svih nadležnih tijela i financijskih institucija kojima su smjernice namijenjene očekuje usklađenost s tim smjernicama. Nadležna tijela na koja se primjenjuju ove smjernice trebaju ih se pridržavati njihovim uvođenjem, kada je to moguće, u svoje nadzorne prakse (npr. izmjenom svojeg pravnog okvira ili postupaka nadzora) uključujući u slučaju kada su smjernice namijenjene prvenstveno institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EBA-i nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena, odnosno namjeravaju li se uskladiti s ovim smjernicama, ili o razlozima neusklađenosti do 6. 2. 2014. Ukoliko ne primi obavijest unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti treba slati obrascem koji se nalazi u Odjeljku 5. na adresu compliance@eba.europa.eu s uputom na „EBA/GL/2013/01”. Obavijesti trebaju slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o sukladnosti u ime svojih nadležnih tijela.
4. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EBA-i.

Sadržaj

Glava I. – Predmet, područje primjene i definicije	5
Glava II. – Smjernice povezane s identifikacijom proizvoda depozita stanovništva koji podliježu višim odljevima	5
Glava III. – Završne odredbe i primjena	10

Glava I. – Predmet, područje primjene i definicije

U skladu s člankom 421. stavkom 3. Uredbe o kapitalnim zahtjevima, ove Smjernice namijenjene su usklađivanju kriterija za identifikaciju i kategorizaciju depozita stanovništva koji podliježu različitim odljevima koji su u članku 421. stavcima 1. i 2. Uredbe o kapitalnim zahtjevima utvrđeni kao minimum, kao i kriterija za definiranje tih proizvoda za potrebe izvješćivanja o likvidnosti. S tim u skladu, područje primjene ovih Smjernica usmjereno je na depozite koji podliježu višim odljevima.

Ove se Smjernice primjenjuju na pojedinačne i konsolidirane likvidnosne zahtjeve institucija u skladu s dijelom 1. glavom II. Uredbe o kapitalnim zahtjevima.

Područje primjene ovih Smjernica obuhvaća sve depozite stanovništva na temelju članka 421. Uredbe o kapitalnim zahtjevima, uključujući depozite koji ispunjuju uvjete iz članka 421. stavka 1., to jest depozite koji su obuhvaćeni sustavom osiguranja depozita i dio su postojanog odnosa ili su pohranjeni na transakcijskim računima koji prikazuju kriterije povezane s višim odljevima.

Glava II. – Smjernice povezane s identifikacijom proizvoda depozita stanovništva koji podliježu višim odljevima

Prvi dio – Opća razmatranja

1. Određivanje „postojanog odnosa koji umanjuje vjerojatnost povlačenja”

Depozit stanovništva treba smatrati dijelom postojanog odnosa za potrebe izvješćivanja o likvidnosti u slučaju kombinacije idiosinkrastičnog stresnog scenarija i stresnog scenarija na razini tržišta kada deponent ispunjuje barem jedan od sljedećih kriterija:

- (a) s institucijom je u aktivnom ugovornom odnosu minimalnog trajanja,
- (b) s institucijom je u odnosu pozajmljivanja za hipotekarne kredite ili druge dugoročne zajmove, ili
- (c) kod institucije ima minimalni broj aktivnih proizvoda koji nisu zajmovi.

2. Određivanje „transakcijskog računa, uključujući račune na koje se redovito uplaćuju plaće”

Depozit stanovništva treba smatrati pohranjenim na transakcijskom računu kada se plaće, prihodi ili transakcije redovito uplaćuju i isplaćuju s tog računa.

3. Za oba razmatranja u odlomcima 1. i 2. glave II. prvog dijela institucije trebaju imati na raspolaganju povijesne podatke, uključujući podatke o ponašanju deponentata, kako bi obrazložile klasifikaciju njihovih depozita.

4. Metodologija za identifikaciju proizvoda depozita stanovništva koji podliježu višim odljevima

4.1. Depozite stanovništva potrebno je razvrstati u tri razreda depozita koji podliježu višim odljevima na temelju broja i rizičnosti faktora rizika koje zadovoljavaju između onih opisanih u drugom dijelu Smjernica u nastavku. Unatoč tome, ondje navedeni popis faktora nepotpun je i institucije koje utvrde dodatne kriterije koji dovode do viših odljeva trebaju uključiti te kriterije u svoju analizu.

4.2. Za potrebe izvješćivanja o likvidnosti institucije trebaju procijeniti odgovarajuće više odljeve za svaki od razreda u skladu s trećim dijelom Smjernica u nastavku.

Drugi dio – Faktori koji utječu na stabilnost proizvoda depozita stanovništva

5. Vrijednost depozita stanovništva

5.1. Institucije trebaju smatrati depozitima velike vrijednosti one depozite koji ispunjuju sve sljedeće zahtjeve:

(a) premašuju manji od dvaju sljedećih iznosa:

i. EUR 100 000 ili

ii. iznos lokalnog sustava osiguranja depozita

(a) manji su od EUR 500 000.

5.2. Institucije trebaju smatrati depozitima vrlo velike vrijednosti one depozite koji iznose najmanje EUR 500 000.

5.3. Za potrebe izračunavanja vrijednosti klijentovih depozita institucije u izračun trebaju uključiti sve klijentove depozitne račune pri toj instituciji.

5.4. Osim toga institucije trebaju provesti analizu koncentracije svoje depozitne osnove. Potrebno je uvesti odgovarajuće pragove i/ili ograničenja za definiranje depozita stanovništva velike vrijednosti za interne potrebe.

5.5. Postoji niz metoda koje je moguće upotrijebiti za utvrđivanje koncentracije depozitne osnove. Na primjer, institucije mogu utvrditi „određeni broj” velikih depozita stanovništva ili „broj najvećih depozita stanovništva” koji predstavljaju određeni postotak osnove depozita stanovništva. Kako bi utvrdile depozite stanovništva velike vrijednosti, institucije mogu upotrijebiti prag koji je prilagođen iznosu za osiguranje depozita na lokalnom tržištu, iznosu iznad kojeg se dogovara kamatna stopa ili bilo kakvom posebnom sporazumu s deponentom koji može ograničiti rizik od odljeva.

6. Proizvodi koji ovise o kretanjima stope ili imaju povlaštene uvjete

6.1. Depozit se treba smatrati ovisnim o kretanjima stope ako institucija nudi kamatnu stopu:

(a) koja znatno premašuje prosječnu stopu za slične proizvode koje nude njezini kolege s obzirom na posebnosti lokalnog tržišta depozita,

(b) ili čiji se prihod izvodi iz prihoda od tržišnog indeksa ili niza indeksa,

(c) ili čiji se prihod izvodi iz bilo koje tržišne varijable koja nije promjenjiva kamatna stopa.

6.2. Institucije mogu utvrditi proizvode „koji ovise o kretanjima stope” usporedbom stope koja se primjenjuje na svaki depozit na prosječni iznos koji plaćaju njihovi kolege za slične proizvode. Pojam „kolege” odnosi se na institucije s usporedivim poslovnim modelom i veličinom koje treba definirati institucija i potvrditi nadležno tijelo ako je to potrebno.

7. Dospjeli oročeni depoziti ili depoziti s otkaznim rokom

7.1. Depoziti za koje treba smatrati da pripadaju ovoj kategoriji jesu sljedeći:

- (a) depoziti koji su prvotno položeni kao oročeni s datumom isteka koji dopijeva u razdoblju od 30 dana, ili
- (b) depoziti s fiksnim otkaznim rokovima koji su kraći od 30 dana, u skladu s ugovornim odredbama, osim onih koji ispunjuju uvjete za tretman iz članka 421. stavka 5.

7.2. Tijekom procjene odljeva depozita stanovništva institucije trebaju razmotriti utjecaj sljedećeg:

- (a) ograničenja za povlačenje ili otkaznih rokova;
- (b) troška povlačenja za proizvode depozita stanovništva koje se može pravno prekinuti prije izvornog datuma dopijea;
- (c) posljedice koju nedopuštanje povlačenja depozita ima na ugled institucije ako su institucije razvile praksu dopuštanja ranog otkupa takvih proizvoda depozita.

8. Visokorizični distribucijski kanali, uključujući banke kojima se može pristupiti samo putem interneta, drugi oblici pristupa na daljinu i brokerirani depoziti

Institucije trebaju dodijeliti depozite stanovništva kojima se može pristupiti putem visokorizičnih distribucijskih kanala poput banaka kojima se može pristupiti samo putem interneta, drugih oblika pristupa na daljinu i brokeriranih depozita (ako brokeri prikupljaju sredstva od fizičke osobe ili MSP-a) koji podliježu višim odljevima, uzimajući u obzir sljedeće:

- (a) vjerodostojna postojeća ugovorna ograničenja za povlačenja;
- (b) posljedicu koju nedopuštanje povlačenja depozita ima na ugled institucije ako su institucije razvile praksu dopuštanja viših razina otkupa za takve proizvode.

9. Valuta depozita

Institucije trebaju razlikovati depozite stanovništva nominirane u lokalnoj i stranoj valuti.

10. Nerezidentni depoziti

Institucije trebaju razlikovati rezidentne i nerezidentne depozite stanovništva. Ovu je razliku potrebno definirati u smislu depozita nerezidenata EU-a i depozita rezidenata EU-a s obzirom na depozite kod institucija sa sjedištem u EU-u. Definicija „rezidentnosti” za potrebe zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost treba općenito slijediti primjenjivu definiciju iz područja statistike ili poreza.

Institucije trebaju utvrditi rezidentnost deponenta na razini pojedinačnog subjekta.

11. Depoziti povezani s proizvodima

Institucije trebaju utvrditi proizvode depozita stanovništva koji su povezani s faktorima koji se mogu promijeniti tijekom razdoblja od 30 dana, čija posljedica može biti veći rizik od viših odljeva.

12. Ostale karakteristike

12.1. Institucije trebaju razmotriti svoju osnovu depozita stanovništva kako bi utvrdile ostale karakteristike koje ukazuju ili bi mogle ukazivati na vrstu depozita stanovništva sa stopama odljeva višima od onih navedenih u članku 421. stavcima 1. i 2. Uredbe o kapitalnim zahtjevima. Potrebno je dokumentirati utvrđivanje ili nepostojanje ostalih karakteristika.

12.2. Kako bi utvrdile te karakteristike, institucije trebaju procijeniti uočenu (povijesnu) i očekivanu stabilnost/volatilnost za određene ponuđene proizvode depozita stanovništva i utvrditi vrste proizvoda koji su se pokazali nestabilnima ili za koje se smatra da bi se takvima mogli pokazati.

12.3. U tu svrhu institucije trebaju provesti testiranje otpornosti na stres pod pretpostavkom kombinacije ozbiljnog idiosinkrastičnog događaja i događaja na razini tržišta. Za procjenu volatilnosti proizvoda depozita stanovništva moguće je upotrijebiti interne statističke i matematičke modele. Ulazni parametri za ove metode općenito mogu obuhvaćati podatke koji proizlaze iz prošlog ponašanja depozita i hipotetskih pretpostavki koje se temelje na stresnim scenarijima.

12.4. Male i manje sofisticirane institucije mogu koristiti pojednostavljene metode temeljene na statističkim modelima kao što su modeli koji utvrđuju najveće smanjenje uočeno tijekom razdoblja od 30 dana za određeni depozit u određenom vremenskom razdoblju, uključujući stresno razdoblje.

12.5. Potiče se uporaba stručnog mišljenja kako bi se uključili faktori koje model ne uzima u obzir, osobito u slučaju inovativnih proizvoda koji nemaju dugu povijest.

12.6. Rangiranje proizvoda depozita stanovništva u smislu volatilnosti ili percipirane volatilnosti predstavljalo bi vrlo koristan alat u analizi. Ono bi pomoglo u dosljednoj primjeni na proizvode depozita stanovništva cijele institucije. Usporedba rezultata dobivenih od različitih proizvoda i utvrđivanje nestandardnih proizvoda mogu pomoći u utvrđivanju manje stabilnih depozita.

12.7. Pretpostavke na kojima se temelje ove metode trebaju obuhvaćati predviđanje za razdoblje od 30 dana i potrebno ih je često provjeravati, posebno kako bi se uočila bilo kakva materijalna promjena u tržišnim uvjetima. Osim toga institucije trebaju razmotriti korelacije, učinke zaraze i sezonske učinke radi poboljšanja kvalitete ove procjene.

Treći dio

13. Određivanje viših odljeva

13.1. Institucije bi trebale primijeniti sljedeću metodologiju za kategorizaciju depozita koji podliježu višim odljevima:

13.2. Prethodno opisane faktore iz drugog dijela ovih Smjernica treba podijeliti u dvije kategorije:

- (a) visokorizične, koji obuhvaćaju sljedeće faktore rizika:
  - (i) valutu depozita;
  - (ii) depozite povezane s proizvodima;
  - (iii) proizvode koji ovise o kretanjima stope ili imaju povlaštene uvjete;
  - (iv) visokorizične distribucijske kanale uključujući depozite kojima se može pristupiti samo putem interneta i brokerirane depozite;
  - (v) depozite velike vrijednosti;
  - (vi) ostale karakteristike koje institucija smatra visokorizičnima u skladu s prethodnim odlomkom 13. ovih Smjernica.
- (b) faktore vrlo visokog rizika, koji obuhvaćaju sljedeće faktore rizika:
  - (i) dospjele oročene depozite ili depozite s otkaznim rokom;
  - (ii) nerezidentne depozite;
  - iii. vrlo velike vrijednosti depozita.

13.3. Institucije trebaju procijeniti depozite stanovništva na temelju niza prethodno opisanih faktora.

13.4. Institucije trebaju raspodijeliti depozite stanovništva u jedan od tri sljedeća razreda definirana na temelju broja faktora rizika koji se pripisuju temeljnom depozitu:

- (a) depoziti s dva faktora 1. kategorije;
- (b) depoziti s tri faktora 1. kategorije; ili jednim faktorom 1. kategorije i jednim faktorom 2. kategorije;
- (c) depoziti s dva faktora 2. kategorije; ili jednim faktorom 1. kategorije i jednim faktorom 2. kategorije; ili bilo kojom kombinacijom faktora.

13.5. Institucije trebaju procijeniti odgovarajuće više stope odljeva za svaki razred na temelju povijesne i očekivane procjene volatilnosti.

Glava III. – Završne odredbe i primjena

14. Datum početka primjene

Nacionalna nadležna tijela trebaju primijeniti ove Smjernice njihovim uvođenjem u svoje postupke nadzora u roku od tri mjeseca od objave. Nakon toga nacionalna nadležna tijela trebaju osigurati učinkovitu usklađenost institucija s tim Smjernicama.